

Är Nobelpristagare lättlästa?

År: grundskola 6-9, gymn

Ämne: svenska

Lektionstyp: högläsning, textanalys, arbetsuppgift

Beskrivning

Är Nobelpristagare lättlästa? Hos oss är de det.

Fira Nobeldagen med att läsa Selma Lagerlöf, Eyvind Johnson, Harry Martinson och Imre Kertész, i original eller i återberättad version.

Använd första sidan i fyra romaner till textanalysövningar.

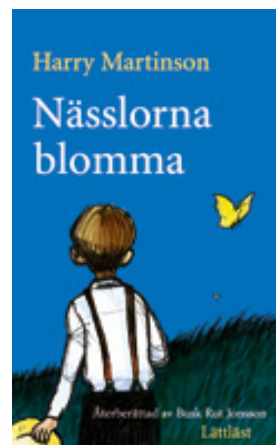
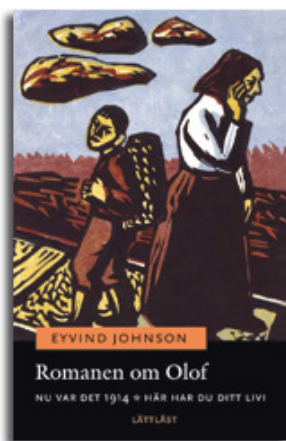
I lektionen ingår första sidan i:

- Gösta Berlings saga
- Romanen om Olof del 1
- Nässlorna blommar
- Mannen utan öde

Lektion

Läs de fyra inledningarna högt och låt eleverna prata om dem.

- Vilken är mest spännande? Varför?
- Finns det ledtrådar i texterna som gör att man kan gissa sig till miljö, vilken tid berättelsen utspelas, vem som är huvudperson och vad boken kommer att handla om?
- Kan de gissa vilken text som är äldst och vilken som är skriven av en kvinna?
- Avslöja vem som skrivit vilken text och låt eleverna eventuellt ta reda på mer om författarna.

Prästen

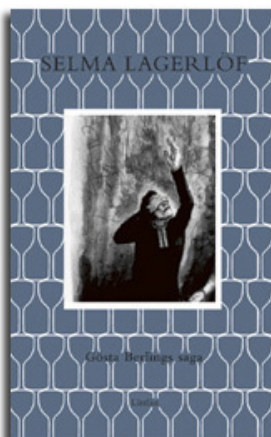
Äntligen står prästen i predikstolen.
Folket i kyrkbänkarna lyfter på sina huvuden
och ser upp på honom. Tänk att han kom i dag!

Förra söndagen kom han inte.
Det blev ingen högmässa. Och det har hänt
många söndagar. Men i dag står han där,
den unge prästen. Hans namn är Gösta Berling.

Han är en strålande vacker ung man.
Allt hos honom är skönt,
de djupa ögonen, den fasta hakan.
Hans ansikte lyser av klokhet och kraft.

Folket i kyrkan ser på sin präst med förundran.

De ser honom ofta komma vinglande
ut från krogen när han druckit sprit
i sällskap med glada kamrater.
Och nu har han supit så förfärligt i flera veckor.
Han har inte kunnat sköta sitt arbete.

Han lämnade den gamla kvinnan, som tagit hand
om hans barndom. Hon följde honom en bit på vägen.
Kanske hoppades hon, att han skulle stanna.
Hon försökte dölja att hon grät men tårarna rann.
En gång hade hon smekt honom över kinden.
Det var för två år sedan, när han bara var elva år.

Någon gång hade hennes händer slagit honom.
Varför mindes han inte, ville inte minnas det.
Det var det enda underliga han upplevt.

*Om jag stannar kanske hon rör vid mig igen.
Då kanske hon rör vid mitt ansikte.*

De gick på stigen som ledde ner till järnvägen.
Rälsen glittrade i solen, banan höjde sig ur myren.
Hon frågade om hon skulle hjälpa honom att bära.
Allt som fanns i ryggsäcken, kläder, mat, en klocka,
hade han fått av henne. Den är inte så tung, sa han.

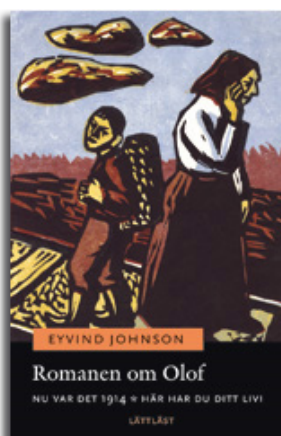
– Det blir svårare för dig framåt hösten, Olof, sa hon.

Han svarade inte och hon vände bort ansiktet.

– Om det blir för svårt kan du vända tillbaka, sa hon.

– Jaa, sa han tveksamt. *Det är ju omöjligt*, tänkte han.

Han hade slutat skolan men hade inget arbete.
Nu skulle han bort, för varje steg allt längre bort.

MARTINS FAR OCH MOR

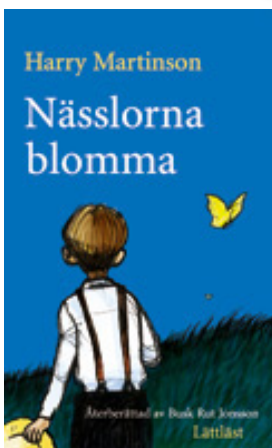
DET var på hösten år 1894.
Olav Tomasson fick ett brev från Sverige.
Brevet var från hans syskon, Hanna och Wilgot.
Kom hem, käre Olav, för nu är det arv.
Så stod det i brevet.

Nu stod Olav och klippte ullen av får
långt borta i Tasmanien i sydligaste södern.
När han hade läst brevet torkade han av ullsaxen.
Sedan började han den långa resan hem.

Han köpte nya kläder redan på Nya Zeeland.
Han borde ha väntat med det,
för resan hem var lång.

*

När han öppnade grinden till Brednäs
var han en man i halvnya, skrynkliga kläder.
Men det blev glädje ändå. De klappade om
varandra alla tre: Olav, Wilgot och Hanna.

DEN GULA STJÄRNAN

Det var en solig vårmorgon.
Året var 1944. Jag var fjorton år.
Jag gick till skolan,
men bara för att be om ledigt.
Jag berättade för läraren
att min far hade blivit inkallad till arbetstjänst.
Han skulle åka till ett arbetsläger nästa dag.
Läraren nickade. Jag fick ledigt.

Jag lämnade skolan och började gå mot vår affär,
där vi sålde brädor och annat virke.
Min far hade sagt att vi skulle träffas i affären.
Han sade att han behövde min hjälp med något,
men egentligen ville han nog bara
att vi skulle vara tillsammans.

Tidigare på morgonen
när jag precis hade vaknat,
hade han pratat i telefon med min mor.
De pratade om mig.

